

Pagkontrol sa Peste at Insekto

1. Gumamit ng akma at rekomendadong kemikal sa pagsugpo ng peste.
2. Inirerekomenda din ang sabayang pagtatanim.
3. Paggamit at pagpaparami ng mga kaibig ang kulisap.
4. Kailangan ang madalas na pagbisita sa bukid upang mabigyan ng solusyon at aksyon ang anumang peste o sakit ng palay.

Pag-aani

Ang malagkit na palay ay maaari ng anihin kung ang 20% o 1/5 ng mga butil sa batok ng uhay ay malabato o matigas na.

Ang tamang paggapas at paggiik ay nakapagdudulot ng magandang kalidad ng butil na mabenta at may mahal na presyo sa merkado.

Gapasin ang malagkit na palay kung kulay ginto na ang 80% ng mga butil o kung ang moisture content nito ay 20-25% kung tag-ulan at 18-21% kung tag-araw.

Mga May-akda : Lolita L. Ponce
Jovita Agliam
Benigno Villas

Nagsaayos : Pastora S. Coloma
Janet L. Saturno

Technical Expert : Rolando C. San Gabriel
Nag-layout : Ephraime R. Chavez

Para sa karagdagang impormasyon,
makipag-ugnayan sa:

Philippine Rice Research Institute (PhilRice)
Maligaya, Science City of Muñoz
3119 Nueva Ecija

Reprinted by:

AGRICULTURAL TRAINING INSTITUTE
Elliptical Road, Diliman, Quezon City

Nagsaayos at nagprodyus:

Extension Office
Central Luzon State University
Science City of Muñoz, Nueva Ecija
Tel. No.: (044) 456-5203

Regional Applied Communication Office
Central Luzon Agriculture and Resources
Research and Development Consortium
Tel. No.: (044) 456-0609

**Philippine Council for Agriculture, Aquatic,
Forestry and Natural Resources Research
and Development (PCAARD)**
Los Baños 4030, Laguna
(049) 536-0014 to 0015, 0017 to 0020

Copyright©2011 by
Central Luzon Agriculture Resources Research
and Development Consortium (CLARRDEC)
Central Luzon State University
Science City of Muñoz
Nueva Ecija 3120

Produksyon ng Malagkit na Palay

Panimula

Ang malagkit na palay/bigas o "glutinous rice" ay isa sa pinakamahalaga at pangunahing sangkap sa paggawa ng iba't ibang klase ng mga puto/kakanin sa lahat ng dako ng bansa.

Sa Gitnang Luzon at iba pang bahagi ng bansa, ang bigas na malagkit ay may mataas na pangangailangan sa mga restaurants, commercial processors at sa mga maliliit na negosyo ng paghahanda o pagluluto ng puto at kakanin sa mga bahay.

Sa Nueva Ecija, mayroon 215 ektarya ang natatamnan ng malagkit na palay at sa bayan ng San Antonio ay mayroong 76 ektarya at 57 magsasaka ang nagtatanim nito.

Ang mga nagluluto ng puto/kakanin ay mayroong mga hinahanap na katangian sa malagkit sa kanilang paggawa ng puto/kakanin, kung kaya sa pagtatanim ng palay na malagkit ay dapat isaalang-alang ang uri o barayti na gusto at kailangan ng mamimili at "processors" lalung-lalo na kung ang mamimili ay maramihan o "traders".

Mga Rekomendadong Uri/Barayti ng Binhi (PhilRice):

- NSIC Rc 13 (Malagkit 1) – 120 araw
- NSIC Rc 15 (Malagkit 2) – 121 araw
- NSIC Rc 17 (Malagkit 3) – 117 araw
- NSIC Rc 19 (Malagkit 4) – 125 araw
- Kinalabaw – 105 araw

Sa Nueva Ecija, maraming barayti ang maaaring itanim at ang binhi ay mabibili sa mga lokal na seed growers.

Ang kilalang barayti ng malagkit sa San Antonio, Nueva Ecija ay ang tinatawag na "Kinalabaw." Ito ay magandang uri ng malagkit sapagkat mabilog ang butil nito at siksik. Ito ang kadalasang hinahanap ng mga mamimili sa paggawa ng mga kakanin/puto sa Nueva Ecija.

Lupang Pagtatamnan

Katulad ng palay, ang malagkit ay magandang itanim sa lagkit (pure clay) na lupa, "clay loam" at "sandy loam" na may sapat na patubig sa tamang panahon.

Panahon ng Pagtatanim

Ang mga bagong barayti ng malagkit na nabanggit ay maaaring itanim sa:

- Tag-ulan (Hunyo-Nobyembre)
- Tag-araw (Nobyembre-Abril)

Paghahanda ng Lupang Pagtatamnan

- 1.Pag-aararo ng dalawang beses at paglilinang ng dalawang beses.
- 2.Ayusin ang mga pilapil para sa tamang pagpapatubig.
- 3.Patagin ang lupa upang hindi tumubo ang damo. Gumamit ng paleta o "leveler."
- 4.Ihanda ng maaga ang lupa upang magkaroon ng sapat na panahon na mabulok ang mga damo at dayami.

Paghahanda at Dami ng Binhing Itanim

Sa pagtatanim (manual o drum seeder), ang magsasaka ay maaaring gumamit ng 40-60 kg na binhi kada ektarya at 80-120 kg naman kung sabog-tanim.

Ibabad ang binhi sa loob ng 24 oras sa isang drum na puno ng malinis na tubig. Pagkaraan, alisin ang tubig at kulubin sa loob ng 24-36 oras bago ito isabog sa ginawang punlaan. Kung mayroon ng maliit na tubo o "sprout", maaari na itong alisin at isabog sa kamang punlaan.

Paraan ng Pagtatanim

Sa "manual" na paglilipat-tanim, ang pagitan ng kada tundos ay 20x20 cm. Ang malagkit na palay ay maaari ding itanim gamit

ang drum seeder na may 5 cm ang pagitan ng patak ng buto sa lupa at 20 cm ang pagitan ng bawat linya. Dito magiging mabilis, pantay-pantay at diretso ang pagtatanim ng malagkit na palay. Maaari din itong itanim sa pamamagitan ng sabog-tanim.

Pagpapataba

Kinakailangan ang sapat na sustansiya sa panahon ng pagsusuwi hanggang paglilihi at pamumulaklak upang maging maganda ang paglaki ng palay, pagbuo ng mga uhay, at pagkamit ng mataas na ani na kaya ng malagkit na palay.

Ang dami at uri ng abono/pataba ay ayon sa pagsusuri ng lupa o "soil analysis."

Sa barayting Kinalabaw, ang pagpapataba ay ang mga sumusunod ayon sa resulta ng "soil analysis":

Paraan ng Pagpapataba	Panahon ng Pagpapataba	Uri ng Pataba	Dami (kada ektarya)
Basal application	Bago maglipat-tanim o drum seeding	16-20-0 46-0-0	2 sako 2 sako
Topdress	45-50 araw pagkalipat-tanim	17-0-17	2 sako

Ito ay maaaring baguhin ayon sa pangangailangan ng inyong lupa.

Pagkontrol sa Damo

Gumamit ng kemikal na pamatay-damo dalawang araw pagkalipat-tanim ng binhi para mapuksa ang damo at 30 araw pagkalipat-tanim kung may mga damo pa sa pinitak.

Pagpapatubig

Sa ikaanim na araw pagkalipat-tanim, kinakailangang patubigan ang pinitak ng 2-3 cm upang masugpo ang mga damo at hindi kainin ng "golden apple snail" ang tumutubong palay. Patuyuan at nuweg ng magpatubig 1-2 linggo bago mag-